

TELEGRAFUL ROMÂN.

Telegraful este Duminică și Joi la fiecare două săptămâni cu adăugirea Poștei — Premeritarea se face în Sabia la expedirea Poștei, pe afară la 3 r. poște cu bani și prin scrisori franche, adresate către expedieră. Prețurile prenumerării pentru Sabia este pe an 7 fl. v. a. ar pe o jumătate de an 3 fl. 50. Pen-

Nr. 16.

ANULU XXIV.

Sabiu 22 Februarie (5 Mart.) 1876.

Tră celalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe un an 8 fl. v. a. o jumătate de an 4 fl. v. a. Pentru princip. și țări străine pe an 12 1/2 anu 6 fl. Inserate se platesc pentru întâia oară cu 7 cr. și pentru a doua oară cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. 515. Plen.

MIRONU,

prin îndurarea lui Dumnedieu arhiepiscopu alu bisericeii ortodoxe în Transilvania, și metropolitu alu romanilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania; consiliariu intimu alu Maiestatei Sale cesare și apostolic-regesci,

Iubitului cleru și poporu din arhiepiscopia Nostra transilvană: Daru și mila dela Dumnediu Tatalu și dela Domnul nostru Iisus Christos!

Avendu Noi în vedere §§. 89. și 90. din Statutul Organicu, prin această convocam sinodulu ordinariu eparchialu alu arhiepiscopiei Noștre transilvane pe Duminecă Tomei, adică pe 11 Aprilie vechiu a. c. la locul de reședință Noștră în Sibiu, pentru agendele indicate în §. 96 din statutul organicu.

Totodată cu privire la acea: că la Duminecă Tomei în anulul acestă expira periodulu de trei ani, pe care conformu Statutului Organicu §. 88. fuseră aleși membrii de acum ai sinodului Nostru eparchialu, — Noi cu observarea celorlalte prescripse în Statutul Organicu §§. 90 și 140, pentru efectuarea alegerii membrilor sinodului Nostru eparchialu pe unu periodu nou de trei ani, inprospetam, decretam și publicam următoarele:

1. Fiindu arhiepiscopia Noastră împartită deja în 20 de cercuri electorale, — în fiesce-care din acestea cercuri se voru alege câte trei deputați la sinodulu eparchialu, adică câte unu din cleru, și câte doi mireni, tot pe unu periodu nou de trei ani, care va dură dela Duminecă Tomei în anulul curinte 1876 până érași la Duminecă Tomei în anulul 1879. Membrii de acum ai sinodului eparchialu potu fi realesi (§§. 88. 91. a. b.)

2. În fiesce-care cercu electoralu sunt denumiti câte doi comisari consistoriali: unulu din cleru, care va conduce alegerea deputatului clericalu; ér altulu mirenu, care va conduce scrutinarea alegerii deputatilor mireni (§. 91. c.), Conspectulu cercurilor electorali, cu anumirea locurilor centrale și a comisariilor consistoriali pentru singuraticile cercuri, se alatura sub A.)

3. În fiesce-care cercu electoralu deputatul din cleru se va alege prin tot preotii din același cercu în urmatoriulu modu, adică: **Luni în 15 Martiu** vechiu a. c. la 10 ore înainte de miediadi, tot preotii din unulu-acelasi cercu electoralu, fara a asteptă alta convocare, se voru adună în persóna la locul centralu alu cercului, și anume în localitatea, ce va fi anumita spre acestu scopu prin comisariulu consistorialu; acolo sub conducerea comisariulu consistorialu preotiescu mai anteu voru constată numerulu și individualitatea celorlalte presintii, cari voru fi de a se notă dupa nume la protocolu; apoi voru alege doi barbati de încredere și unu notariu, și asia constituindu-se într'unu colegiu electoralu sub presiedinti'a comisariulu consistorialu, voru trece numai decătu la alegerea unui deputatu din cleru pentru sinodulu eparchialu. Acestă alegere se va face séu prin votisare publica, adică cu graiu viu, séu — la cererea unei

terțialitati a alegatorilor — prin votisare secreta, adică prin ședule. Aceia, care va fi întrunitu majoritatea voturilor, se va proclama de deputatu alesu, și se va prevedea cu credinționalu subscrisu de comisariu, de barbati de încredere și de notariu. Déca alesulu deputatu nu va fi de fatia, ca se i se pōta înmănuă numai decătu credinționalulu: în astfeliu de casu comisariulu consistorialu i va tramite credinționalulu pe calea cea mai sigură, dar la tōta întemplantarea la credinționalu va alatură și unu exemplariu din literele presinte arhieresci, cari contienu convocarea sinodului eparchialu. Despre actulu alegerii se va face protocolu, care autenticanduse numai decatu în presinti'a alegatorilor, se va subscrie de comisariu, de barbati de încredere și de notariu, și apoi prin comisariu se va substerne consistoriulu arhiepiscopescu negresitu pana la 18 Martiu vechiu, a. c. (§. 91. b. d. k.)

4. Deputatii mireni se voru alege prin totii membrii sinodelor parochiale din respectivele cercuri (§. 91. b.) cu observarea celorlalte urmări, și adică:

a) În fiesce-care comuna bisericăscă celu multu pana inclusivu **Duminecă în 7 Martiu** vechiu a. c. se va întruni sinodulu parochialu extra-ordinariu anume și numai pentru alegerea deputatilor la sinodulu eparchialu. Diu'a pentru ținerea unui astfeliu de sinodu o va defige numai decatu respectivulu oficiu parochialu și o va publică în biserica cu 8 zile mai înainte, adică celu multu pana inclusivu **Duminecă în 29 Februarie** vechiu a. c. spunendu de odată: ca obiectulu sinodului va fi alegerea deputatilor sinodali. Totu atunci oficiulu parochialu va face înștiințare și oficiulu protopresbiterialu, ca iertându-i împregiurările, se pōta luă parte si elu la sinodulu parochialu. Oficiile parochiale suntu răspundătoare pentru exactă efectuare a celorlalte prescripse în punctulu acestă (§§. 9. 12. 91. e. k.)

b) În diu'a defipta și publicata dupa punctulu precedentu, întrunduse în fiesce-care comuna bisericăscă (§. 1. 2.) sinodulu parochialu extra-ordinariu pentru alegerea deputatilor mireni la sinodulu eparchialu, în sinodulu acestă ca alegatori voru poté participă totii parochiani majori, de sine statatori, nepatati, cari și implinescu detorintiele parochiale (§. 91. i) Alegatorii din locurile adfiliate alu; voru participă la alegere într'ună cu alegatorii din locul parochialu matre (§. 2) Oficiulu parochialu are a fi cu bagare de sēma, ca la sinodulu electoralu se nu trēca de alegatori altii, fara numai cei îndreptatiti. În casuri de dubietate în cestiune dreptulu de alegere va decide însusi sinodulu (§. 91. i. k.) Sinodulu parochialu întrunitu spre scopulu acestă se va constitui asia: că alegatorii adunati și voru alege unu presiedinte, doi barbati de încredere și unu notariu (§. 91. e). Alegerea acestor se va face sub presidiulu ordinariu, adică a parochiulu séu administratorulu parochialu, care mai apoi déca nu va fi alesu elu însusi, va cede presidiulu presiedintelui alesu (§. 91. k.)

c) Treacandu sinodulu parochialu la alegere, fiescare alegatoriu va dá votulu seu deodată pentru doi deputati mireni la sinodulu eparchialu. Ale-

gatorilor se recomanda a-si alege pre aceia, pre cari i voru crede ca suntu cei mai apti de a reprezenta cerculu întregu la sinodulu eparchialu, fara a privi la domiciliulu lor. Votisarea de rondu e publica, adică prin pronunțarea numeloru cu graiu viu; înse de voru cere 20 de alegatori, poté fi secreta, adică prin ședulele, care contienu votulu. Aclamarea nu este permisă la această alegere (§. 91. e) pentru că alegerea nu se consuma în sinodele parochiale, ci într'unu actu de scrutinu, unde se numera voturile singuraticile adunate din întregulu cercu electoralu.

d) Despre actulu alegerii respective alu votisarii în fiesce-care sinodu parochialu se va compune unu protocolu, în care se voru însemnă de a rondulu singuraticile voturi, adică: numele alegatorilor, cari au votatu, și alatură numele acelor doi individi, caror a singuraticii alegatori și-au dat voturile sele. Acestă se întielege pentru casulu votisarii de rondu, adică cu graiu viu; ér déca votisarea va fi fostu secreta, adică prin ședule: atunci ședulele de votare adunate la olaltă se voru alatură la protocolu (§. 91. f. k.)

e) Fininduse votisarea, protocolulu se va încheia în presinti'a alegatorilor, dupa acea constatându-se și publicându-se rezultatulu alegerii, același protocolu se va subscrie de presiedinte, de barbati de încredere și de notariu; numai de catu apoi se va sigilă cu sigilulu parochialu și cu alu presiedintelui séu alu vre-unui barbatu de încredere, și asia sigilatu se va dá unui barbatu de încredere, ca la timpulu seu se-lu duca la comisariulu consistorialu. (În punctulu acestă se reproduce sensulu genuinu alu §-lui 91 g. din Stat. org. care în testulu romanescu e tiparitu cu scaderi.) La compunerea acestui protocolu în casu de votisare publica se recomanda formulariulu B.) alaturatu sub B.

f) **Luni în 15 Martiu** vechiu a. c. la 10 ore înainte de miediadi barbati de încredere tramisi dela sinodele parochiale din unulu-acelasi cercu electoralu, adică dela fiesce-care sinodu parochialu cate unu barbatu de încredere, se voru adună la locul centralu alu cercului anumitu în conspectulu de sub A. și adică în localitatea, ce o va fi desemnatu spre acestu scopu comisariulu consistorialu; acolo fiescare barbatu de încredere va predă comisariulu consistorialu protocolulu electoralu dela sinodulu seu parochialu, sigilatu dupa cum s'a spusu în punctulu precedentu, apoi barbati de încredere întruniti sub presiedinti'a comisariulu consistorialu voru formă colegiulu de scrutinu, alegandu-si unu notariu pentru ducerea protocolulu (§. 91. h. l.)

g) Începându actulu scrutiniulu, comisariulu consistorialu în presinti'a barbatilor de încredere va deface pe rondu tōte protocoalele electorale intrate dela sinodele parochiale; apoi va face ca acelea se se cetēca cu voce înaltă, se se numere voturile din ele la rondulu seu, și se se scrie în protocolulu colegiulu de scrutinu (§. 91. h.)

h) Acei doi individi, cari dupa numerarea și sumisarea tuturor voturilor se voru află că au capatatu

celea mai multe voturi, numai decatu se voru proclama de deputati aleși ai cercului respectivu, și ca atari se voru prevedea cu credinționale. La casu înse, candu doi s'au mai multi voru fi avendu majoritate în asemenea numeru: între densii va decide sōrtea executata numai decatu în fati'a locului (§. 91. h.)

i) Protocolulu colegiulu de scrutiniu autenticatu numai decatu, și credinționalele alesilor deputati se voru subscrie de comisariulu consistorialu și de totii ceia-lalti membri, adică de barbati de încredere ai sinodelor parochiale; apoi credinționalele cate cu unu exemplariu din literele presinte convocatorie se voru predă ori se voru tramite pe cale sigură la manile alesilor deputati; ér protocolulu colegiulu de scrutinu împreuna cu tōte actele electorale comisariulu consistorialu le va substerne consistoriulu arhiepiscopescu negresitu pana în 18 Martiu vechiu a. c. (§. 91. h. k.)

k) Fiesce-care sinodu parochialu are se face bagatoriu de sēma pre barbatulu seu de încredere, caruia i va fi predatu protocolulu de alegere: ca la terminulu defiptu mai susu sub f, și adică **precisu la 10 ore** înainte de miediadi se se afle la locul anumitu pentru scrutiniu; pentruca la casu de întârziere usioru se pōte întemplantă, ca sosindu protocoalele sinodelor parochiale dupa încheerea scrutiniulu, acelea se nu mai pōta fi luate în considerațiune.

5. La casu, candu vre-unu comisariu consistorialu preotiescu ori mirenu s'aru află împedecatu în orice modu, catu se nu pōta implini misiunea de comisariu: acela va face numai decatu aratare la consistoriulu arhiepiscopescu, cerendu a se face alta provisiune; iér decumva astfeliu de provisiune pana la terminulu alegerii, respective alu scrutiniulu nu va fi urmatu; séu déca necesitatea de alta provisiune s'aru aretă numai în momentul supremu, dōra chiaru sub actulu alegerii, respective alu scrutiniulu: în tōte acestea casuri membrii adunati ai colegiulu electoralu preotiescu, respective ai colegiulu de scrutiniu pentru alegerile mirenilor, suntu autorisati a-si alege unu suplinte alu comisariulu consistorialu, care apoi va avé a îndeplini tōte agendele comisariulu consistorialu (§. 91. c. k.)

6. Deputatii, cari voru fi aleși la sinodulu eparchialu, de ambele categorii, adică preotii și mireni, suntu poftiti a se înfatși cu credinționalele lor **în prim'a di** și adică **chiaru la deschiderea sinodului**; ca asia numai de catu se se pōta pune la cale verificarea lor, și apoi sinodulu pentru crutiarea speselor se-si pōta termina în scurtu timpu agendele sale.

7. Cestiunea diurnelor și a speselor de caletoria pentru deputatii sinodali, se va regulă definitivu în sinodulu eparchialu; éra de aicia, dupa usulu din trecut, se voru luă și pana atunci mesurile necesare pentru adunarea midilócelor banali pe calea colectei.

8. Oficiile protopresbiterale suntu insarcinatea tramite pe cale sigură cu tōta posibilă grabireliterele acestea la fiesce-care oficiu parochialu din tractulu seu pentru publicare și pentru efectuarea celorlalte prescripse spre care scopu se tramitu de aicia în numeru corespondentoriu copii procurate în ti-

pariu, ier' comisarii consistoriali suntu poftiti a primi si implini misiunea lor cu reflesiune si la instructiunile speciali, ce le voru primi de aici; avendu a se pune in raportu dea-dreptulu cu consistoriulu Nostru archidiececanu.

Aducandu Noi acestea la cunos-cinti'a iubitului cleru si poporu archidiececanu, nu potemu retace dorinti'a Nostra ferbinte: ca iubitulu cleru si poporu se caute a fi reprezentatu in sinodulu Nostru eparchialu prin barbati maturi si luminati, prin crestini

devotati binelui comunu, iubitori de pace, iubitori de progresu; ca asi'a in buna armonia se potemu face in sinodulu nostru eparchialu celea necesarie pentru binele si prosperitatea santei nostre biserici.

Datu in Sibiu, din siedinti'a plenaria a consistoriului Nostru archidiececanu, tienuta la 12 Februaru, 1876.

Mironu Romanul m. p.

La Nr. 515. Plen.

A) CONSPECTULU

cercurilor electorale ale archidiecesei transilvane pentru alegerea deputatilor la sinodulu eparchialu, cu anumirea locurilor centrale si a comisariilor consistoriali.

Nrulu	Numele		Loculu cen- tral de ale- gere si de scrutiniu	Tracturile protopresbiterali, din cari se compune cerculu.	Comisariu consistorialu	
cercului.					preotiescu	mirénu.
I.	Resinari	Sibiiu	a) Protopres. Sibiiu II b) Protopres. Mercurea (partea din comitatu.)	Ioanu Popescu protopresb.	Jacobu Bolog'a consil. aulicu.	
II.	Salisce.		a) Gremiulu consistoriu- lui archidiececanu. b) Protopres. Sibiiu I. c) Protopres. Mercuria (partea din scaunu.)	Ioanu Hanni'a protopresb.	Elia Macelariu cons. gubern.	
III.	Sebesiu.		Protopres. Sas-Sebesiu.	Ioanu Tipeiu protopresb.	Ioanu Paraschivu subjud. reg.	
IV.	Orasc'ia	Deva	a) Protopresb. Orascia b) Protopresb. Deva.	Nicolau Popoviciu protopresb.	Dr. Lazaru Petco advoc.	
V.	Hatiegu.		Protopresb. Hatiegu	Ioanu Ratiu protopresb.	Ioanu Petroviciu comerciante.	
VI.	Ili'a.		a) Protopres. Dobra b) Protopres. Ili'a.	Ioanu Papiu protopresb.	Ioanu Piposiu comite supr. pens.	
VII.	Zarandu	Bradu	Protopresb. Zarandu	Nicolau Miheltianu protopresb.	Dr. Iosifu Hodosiu vice-comite comit.	
VIII.	Giógi	Hondolu	a) Protopresb. Giógiu I. b) Protopresb. Giógiu II.	Vasiliu Piposiu protopresb.	Simeonu Piso ases. orfanalu.	
IX.	Alba-Iulia.		a) Protopres. Alba-Iulia b) Protopres. Muresiu	Ales. Tordasianu protopr.	Nicolau Gaitanu advocatu.	
X.	Abrudu.		a) Protopres. Slatna sup. b) Protopres. Slatna inf.	Ioanu Patitia protopres.	Michailu Andreic'a posesoru.	
XI.	Turd'a.		a) Protopr. Turd'a inf. b) Protopr. Secu. c) Protopr. Lupsia.	Simeon Popu Moldovanu protopr.	Ioanu Filipescu percept. comit.	
XII.	Clusiu	Calat'a-mare	a) Protopr. Clusiu. b) Protopr. Ungurasiu.	Petru Rosc'a protopresb.	Victoru Piposiu cons. de contabil.	
XIII.	Solnocu	Rochia	a) Protopr. Solnocu I. b) Protopr. Solnocu II. c) Protopr. Chióra.	Ioanu Bodea protopresb.	Ioanu Buzura pretoru.	
XIV.	Bistritia	Galati	a) Protopr. Bistritia. b) Protopr. Turda sup.	Ioanu Buzdugu adm. protopr.	Iosifu Fincu magistru postalu.	
XV.	Ternava	Deagu	a) Protopr. M. Osiorheiu b) Protopr. Tenava sup. c) Protopr. Ternava inf.	Ioanu Almasianu protopresb.	Ioanu Pinciu jude la trib. reg.	
XVI.	Sighisiór'a.		a) Protopr. Sighisióra b) Protopr. Mediasiu c) Protopr. Cohalmu.	Zacharia Boiu protopresb.	Nicolau Sustai presied. la trib. reg.	
XVII.	Valcele	Brasiovu	a) Protopr. Treiscaune b) Protopr. Heggighiu c) Protopr. Branu.	Iosifu Baracu protopresb.	Nicolau Strevoiu advocatu.	
XVIII.	Brasiovu	Sacele	a) Protopr. Brasiovu I. b) Protopr. Brasiovu II.	Ioanu Petricu protopres.	Dr. Ioanu Mesiota dir. gimnas.	
XIX.	Fagarasiu.		a) Protopr. Fagarasiu I. b) Protopr. Fagarasiu II.	Petru Popescu protopresb.	Ioanu Branu de Lemeni capit. supr.	
XX.	Agnit'a.		a) Protopr. Nocrigu b) Protopr. Palosiu.	Grigoriu Maieru adm. prot.	Ioanu Codru Dragusianu vice- capit.	

Sabiu, 12 Februaru, 1876.

Mironu Romanul m. p.
Archieniscanu.

B)
Protocolu.

luatu in sinodulu parochialu estraordinariu alu comunei bise-
ricesci la Martiu
1876 pentru alegerea deputatoru mireni la sinodulu epar-
chialu din partea cercului electoralu in
archidieceș'a Transilvaniei, conformu normativelor publicate
prin literele arhiepiscopesci din 12 Februaru 1876. Nr.
515. Plen.

Premergandu celea prescise in Statutul organicu, adeca: anuntia-
rea sinodului acestuia cu optu zile mai nainte si celebrarea santei liturgie
impreunate cu chiamarea Duchului santu, precumu si publicarea literelor
archipastoresci provocate mai susu, — sinodulu acest'a parochialu pentru
efectuarea actului de alegere, pentrucare este intrunitu, s'a constituitu numai
decatu conformu §-lui 91. e) din Statutul organicu, alegandusi presedinte
pre.....; barbati
de incredere pre membrii sinodului acestuia:.....
.....si.....

.....
 ér notariu pre.

apoi s'a pusu la cale votisarea publica pentru doi deputati mireni la sinodulu eparchialu din partea cercului electoralu, la care apartiene acést'a comuna, si votisarea a decursu precumu urméza:

Nr.ulu curinte	Numele alegatoriloru	Numele celor doi individi, pe cari au votatu singuraticiei alegatori	
		I	II

Nota: a) La casu de lipsa se pune la mijlocu o còla rubricata intocm'a, si aceea se còsa, ér firele cosuturi se trecu sub sigilu pe pagin'a ultima.)

Nota: b) Peste spațiul, ce dăra va rămâne gol, se trage o linie curmedisiu, de susu
in josu.)

Neparticipandu alti alegatori indreptatiti, votisarea s'a incheiatu, si rezultatulu ei s'a resumatu astfelu: alegatori au fostu de fatia cu numaru _____; din voturile loru duple au capatat:

(Numele)

a)		voturi ;
b)		"
c)		"
d)		"
e)		"

S'au datu dar de totu..... voturi.

Constatanduse si publicanduse acestu rezultat, sinodulu electoralu a decisu: ca protocolulu incheiatu despre actulu acest'a sè se cetésca si autentice in presinti'a alegatoriloru; apoi asia autenticatu sè se subscrie de presiedinte, de barbatii de incredere si de notariu; dupa acea sè se sigileze cu sigilulu parochialu si cu alu presiedintelui séu alu unuia dintre barbatii de incredere, si in fine sè se dée la man'a unui barbatu de incredere, cu acea insarcinare: ca acel'a Luni in 15. Martiu vechiu a. c.¹ la 10 óre inainte de médiadi se se afle in persóna la loculu centralu alu scrutiniului, adeca in comun'a.....; acolo sè predée protocolulu acest'a la man'a comisariului consistorialu mirénu; apoi ca membru alu colegiului de scrutiniu se iée parte la scrutinarea voturiloru adunate din intregulu cercu electoralu, si in fine dupa ce voru fi prochiemati deputatii, cari voru reesi de alesi, barbatulu nostru de incredere se-si subscrie numele la credentionalele, ce voru fi de a se estradá acelor'a, precumu si la protocolulu colegiului de scrutinare.

Datu mai mai susu.

Presiedinte ad hoc:

Barbati de incredere:

Notariu :

Reorganizarea fondului regiu si a Universitatii sasesti.

Fetulu de multu asteptatu, alu ministrului de interne actualu, nu numai a vediutu lumin'a; ci a luat u si trupu si forma vidibile. Astadi scimu cu cine resp. ca ce avemu de a face. Vointi'a ministrului de interne, carea in scurtu va fi si acea a corpului legiutoriu din Budapest'a si carea negresitu ca se va bucura si de sanctiunea supremului factoru legiutoriu, vointi'a acést'a, se va preface in lege; dar', de cum-va proiectulu in decursulu desbateriloru dietali, nu se va mai precisá si amplificá, se va preface intr'o lege manca, carea in locu de a curmá va provoca si in viitoriu, multime de certe si neintielegeri.

Meritulu celu mai eminentu, ce

i se adscrie proiectului de reorganizare, jace în destinațiunea, ca fundul regiunii va fi că ori și care altu municipiu, tractatu, cându se voru arondă toate municipiile, conformu unei legi înca ce are sa se promulgeze. Va se dica, nu se va mai lua respectu la relațiunile diferite și proprii în feluul său, ale fundului regiunii, sub alu căroră pretestu, știura sașii, sa-și venedie de atâtă vreme interese de castă, cu cari tinteau la supremația asupră celorlalți locuitori din privilegiatul fundu regiunii.

Intr'adeveru ca intre giurstările in care ne aflaramu noi pâna acum'a, chiaru si principiulu acest'a exprimat in proiectulu ministerialu, trebuie sa-lu privimu de ôresi-care progresu. Dar' sa dâmu o insemnatate estraordinara

convictiunei cuprince în destinațiunea de mai sus, s'eu că se privim prin cipiul aceluia, d'ora chiar de vre-unu cascigu materialu, delocu nu o putem. Fiinduca destinațiunea astă nu cuprinde, decâtu delaturarea unei anomalii ; si meritulu ministrului actualu de interne se reduce deci numai la faptul, ca elu e celu dintăiu, care a avutu curagiulu de a restabili legalitatea, delaturandu anomală'a.

Căci cine sub sóre, aru mai puté dubitá, ca tractarea de totu deosebita a fundului regiú, de celelalte municipii, precum si apromisiunea de a creá pentru acest'a o deosebita lege municipale, suntu si au fostu anomalia fatia cu egal'a indreptatire a tuturor cetatieniloru din statu esprimata si garantata prin lege, — fatia cu principiulu dreptului de statu, ca in tóte sferele de justitia si administratiune are sa domnéasca egalitatea si conformitatea, — si in fine fatia cu insusi sistemulu actualu reprezentativu, care dupa natur'a sea nu póte suferi lángha si in sine o corporatiune statutará.

Tempulu privilegiatoru „*trium nationum*“ a trecut, cu ajutoriulu lui Dumnezeu, de multu; si minune, ca dupa ce magiarii si secuii nici ca mai potmenescu de drepturile si reprezentatiunea lor nationale *exclusiva* de mai nainte, sasii nu se potu desparti de idolulu ei; cu toate ca in restempulu de 17 ani alu absolutismului au avutu destula vreme de a se indatină cu conservarea memoriei, reprezentatiunei acelei'a!

Unde sub sóre s'a mai pomenitu cá intr'unu statu, in care centralisatiunea atinge mai ultimile córde ale posibilitátiei, sa mai existe o casta privilegiata esemta de legile generali si anume autorizata de a suprematisá o parte insemnata din egalu indreptatitii locuitori ai statului ? Si inca ce e mai multu privilegiile si starea privilegiata de sasi pretinse, au se fia curatu natiunale sasesci ; pentruca sasii de-si le pretindu acestea intr'unu teritoriu anumitu, le pretindu inse numai pentru sine si inca chiaru in detrimentulu celorulalti locuitori, din acél'asi teritoriu.

Minune, ca a trebuit sa se nasca
intâiu unu Tisza si acest'a se iá in
mâna frânele guvernului, pentru cá si
cu fundulu regiu sa se póta urmá
acela, ce s'a urmatu de multu cu co-
mitatele si celelalte municipii din
tiára. —

Minune ca regimul constitutivonalu, precându de o parte a retezatu pâna in piele autonomi'a istorica a comitatelor si celorlalte municipii, pre de alt'a a sustienutu, elu insusi, fundulu regiu, cá statu in statu si chiaru prelânga luarea dreptei invinuri asuprasi, ca a procesu in contr'a principiloru acceptate, de a urmă conformitatea in administratiune!

Astadi avemu celu putienu *asigurarea* ca se va restabili legalitatea. Ne pare bine si de asigurarea acest'ia. In ce priveste inse principiile dupa cari in viitoriu are sa se administredie averea comuna a locuitoriloru din fundulu regiu, aceste nu ne potu multiam, fiindu-ca aflamu in proiectulu respectivu unele determinatiuni de intielesu dubiu si unele mancitati, cari in fapta potu eschide pre locuitorii nesasi din fundulu regiu, si in viitoriu dela folosele ce le competu din averea comuna.

Bine ca proiectulu de lege respectivu, recunoşce comproprietatea tuturor locuitoriloru din fundulu regiū, la averea asiā numitei universitāti sasese si dispune ca averea acēst'a sa se intrebuintieze conformu destinaţiunei sele originale, numai spre scopuri culturali si in folosulu tuturor locuitoriloru din fundulu regiū. Inse pre noi nu ne pōte multiamī destinaţiunile proiectului, in privinţi'a compunerei organului indreptatitu spre a dispune asupr'a averei acēstei'a.

precum nici facultățile ce se dau organului acestui'a. —

Proiectulu din cestiune ne arata, ca averea respectiva va stá sub administratiunea si dispositiunea unui corpu reprezentativu, care se va compunedin 9 ailegedati ai cetátiloru si 11 ai atátóru cercuri de alegere, care se voru formá anume din comunele rurale. Ce inse nu ne arata proiectulu acest'a, de asta-data este, ca cum se voru compune cele 11 cercuri de alegere si cine va fi indreptatitu a luá parte la alegere?

Si giurstarile acestea sunt de cea mai mare importantia; fiinduca deca se va astepta si aci o normativa de alegere draconica, carea eschide majoritatea locuitorilor din fundulu regiu, carea chiaru ins'asi a contribuitu mai multu la averea de acum'a comuna — dela alegere si deca se voru formula si cercurile de alegere astu-feliu, ca pre cale maiestrita sasii se devina in tote in majoritate, atunci putem sci dela inceputu ca cine si cum va fi corpu administrativu si dispunatoriu; precum si acea ca ce avem de a astepta dela elu.

In zadaru ni se apromite óresi-
care garantia in privint'a aceea, ca
averea se va tolosi spre scopurile de
cultura ale intregii populatiuni din
fundulu regiu, — prin dispoziþiunea
ca conclusele corporatiunei admini-
strative voru deveni la valóre, numai
dupa aprobarea ministeriului; cãci
aprobarea acest'a insãsi póte aterná
dela eventualitãti, asupra cãror'a, noi
nu vom avea de a dispune.

Iér' ce priveşte determinatiunea, ca
averea se va întrebuintă spre sco-
puri de cultura, ale tuturor locuito-
rilor îndreptătiţi la proprietate, *fără
respectu la religiune si limba*; noi în
frăs'a acésta din urma, după espe-
rinti'a amara de pâna acum, nu aflămu
decătu unu defavoru pentru noi si
chiaru posibilitatea de a ocoli deter-
minatiunea, cá averea sa se întrebui-
ntieze în favorul tuturor locuito-
rilor din fundulu regiu.

Căci constandă corporatiunea administrativă și îndreptățită spre a dispune despre întrebuintărirea averii comune — de ce avem să ne temem foarte mult — în majoritate din sași, acești a, când va veni vorbă că ôresicare suma să se aplacideze spre scopuri filantropice, le va aplacă sub feliuri de feliuri de preteste mai cu sêma pentru institutele lor de cultură. Și dacă voi remonștră contră concludeloru aduse, se va răspunde simplu, că institutul preferit din motive binecuvântate trebuia să se prefere și că la contribuiri nu are a se luă respectu la religiune și limbă.

Pre noi deci mai multu ni-aru multumí, si amu aflá o mai mare gárantia, cându s'aru dice si s'aru fipsá in lege, ca averea comuna are sa se întrebuintieze spre scopurile de cultura ale întregi poporatiuni din fundulu regiu, inse dupa o cheia óre-care, pentru locuitorii de fia-care religiune si limba. — Atunci amu scí ce amu avea de a pretinde pre dreptu si corporatiunea administrativa aru scí ce aru fi datóre de a dá fia-cáru'á.

În fine cu acea că normativă pentru formarea cercurilor de alegere și fipsarea censului, să se creadă după informațiunile universității națiunei sasesci de astăzi; încă nu putem fi întieși. Căci se știe cine formează adă reprezentanții'a universității națiunei sasesci și de aci se pôte apoi conchide si ca ce informațiuni va dă universitatea acestă, în ce direcțiune și într'alu cui favor!

Despre competinta in trebi administrative bisericesci.

(Urmare.)

Istori'a ne arata, ca asiá s'au practisatu in biseric'a nóstra; si can. 8 sin. III sustiene tóte drepturile si

obiceiurile bune a ori-cărei eparchii si metropolii nestramutate.

Dovăda despre pracs'a acést'a in biserica noastră proprie ne stă si mai aprôpe. Actele sinódelor ardeleni din 1850, 1860, 1864 ne dovedescu, celea dise despre competint'a diecesei resp. a archidiecesei; iér' conclusulu sinodului nostru episcopescu tîenutu la 16 Augustu 1865 (vedi pastoral'a lui Siagun'a aclusulu ultim) arata, ca crescerea morala religiôsa a tenerimei scolare s'au recunoscutu de o cauza momentôsa si comuna. Acestu sinodu episcopescu, in frunte cu Siagun'a, de siguru nu aru fi decretatu regularea si arondarea protopresbiteratelor de o cauza comuna; căci atunci si regularea parochielor, si administratiunea averilor aru putea deveni că cause comune, si prin acést'a amu ajunsu la unu comunismu si de autonomi'a unei eparchii nu aru mai putea fi vorba.

Sa vinu si mai aprôpe, la restaurarea Metropoliei noastre si la crearea „Statutului organicu.“

Constatazu, ca si acestu Statutu au organisatu biserica dupa principiile canonice mai susu aretate, (se trecu preste unele dispositiuni speciale, pe eari impregiurările le-au facutu necesarie.)

Punctulu alu III alu dispușetiunilor generali Stat. org. dice: ca fiecare parte constitutiva a metropoliei, asiă si eparchia — are dreptu a regulă, administră si conduce *independente* de alta parte siesi egala afacerice sele bisericesci, scolare si fundationali afacerice ce atingu constitutia protopresbiteratelor si alegerilor si intaririlor de protopopi le supune Stat. org. in §§ 46, 50, 53 aprobărei *Consistoriului eparchialu*, iér' sinódele protopopesi au a se conformă otaririlor sinodului eparchialu.

Din contra in competint'a congresului metropolitanu pune Stat. org. numai causele comune ale întregii Metropolii (§ 154) si între agendele Consistoriului metropolitanu conumera numai causele apelate si apelabili, conducerea trebilor scolare comune ale întregii metropolii, si administrarea fondurilor, ce suntu ale metropoliei că atare, iér' consistoriului metrop. plenaru i reserva numai a dispune in privint'a conchiemărei congresului si a alegerii de deputati la acela (§§ 166—170); pāna cāndu arondarea cercurilor electorali remane in competint'a sinódelor eparchiali (§ 96 p. 15).

Dupa tôte acestea se cautămu natur'a obiectului din cestiune, adeca: ce cuprinde amintit'a regulare a protopresbiteratelor din archidieceza?

Inca sinodulu archidieceșanu din an. 1870 au conclusu, a se arondă tractele protopresbiterali pentru inlesnirea administratiunei locali protopopesi; iér' sinodulu archid. din 1871 au otaritu, că arondarea acést'a sa se intrunésca cu arondarea cercurilor electorali. Arondarea tractelor prot. dupa proiectulu asternutu s'au si primitu in sinodulu din 1871 cu acea parere a comisiunei resp., că acestu operatu sa se impartăsiésca sinódelor protop. spre opinare si completare si apoi sa se astérna sinodului prossimu spre deciderie finala, dupace sinodulu viitoriu va statorî modulu definitivu alu punerei in lucrare. Acésta procedere o cerea si natur'a obiectului.

Sinodulu din 1872 au ordinatu inca odata completarea operatului. In sinodulu din an. 1873 iérasi se amena deciderie finala, cu acea, ca pāna la arondarea definitiva să nu se mai ocupe definitivu nici unu protopresbiteratu aflatoriu sub *administratore*.

Sinodulu archid. din 1874 aflandu operatulu arondărei completatu si vedindu urgint'a regulărei, au statorîtu modalitatea punerei in lucrare

prin aceea, ca administraturele prot. sa inceteze si sa se inlocuésca cu protopresbiteri definitivi cualificati, alesi prin sinódele protopr. si intariti de către Consistoriulu archid. iér' comunelor sa se dea unu terminu de 3 ani de reclamatiune locala, decă voru a se incorporă la unu tractu cu centru mai aprôpe; apoi au otaritu, că acésta regulare sa se puna in lucrare numai decātu prin consistoriulu archid. (v. nr. prot. 27 pag. 52—56.)

Consistoriulu archid. prin cerculariulu din 16 Ianuariu 1875 nr. 132/92 au publicatu regularea, au dispusu tôte cele de lipsa si au denumitu comisarii pentru alegerile noué de protopresbiteri in tractele vacante resp. in administraturi.

In sinodulu din 1875 s'au decisu asupr'a unor reclamatiuni locali delaturandu-se prin acést'a si putienele pedeci obvenite pāna aci.

Din acestea se vede, ca arondarea séu regularea amintita cuprinde in sine formarea tractelor spre inlesnirea administratiunei locali si in strensa legatura, cu acést'a *alegere* si *iatarirea protopresbiterilor* noi in tractele vacante.

Me simtu dar' in dreptu si necesitatu pre basea citatelor canóne institutiuni si pracs bisericesci a opină: ca acésta regulare cade de jure si de facto in exclusiv'a competintia a archidiecesei si a organilor ei proprii, si ca acést'a nu este cauza comuna a întregii metropolii prin urmare nici obiectu alu congresului. Căci pre cum nu se pôte amestecă archidieceș'a in alegerea si intarirea unui protopresbiteru séu si parochu, in hirotonia séu hirotesi'a lor, in incorporarea séu dismembrarea cutarei comunităti la si dela cutare tractu protopr. ce se petrecu in alta diecesa sufragana, asiă nici dieces'a sufragana nu are a face cu acestea lucruri intemplete in archidieceza. Căci altmintrenea libertate si autonomi'a, egalitatea si coordonarea eparchiilor, si reciprocitatea între ele că acelor mai esentiali elemente sociali in organismulu bisericescu; aru disparé, si prin o centralisatiune contrara canónelor aru patimî insasi integritatea metropolitana, căci acea unitate metrop. numai atunci pôte fi tare, cāndu o sustienu membrii întregi indreptatiti si autonomi. Este adeveratu, congresulu din an. 1870 au atinsu încātu-va acestu obiectu alu arondărei, inse in legatura cu principiulu reducerei parochiilor alu inbunatirei sortiei preotilor si salarisarea protopresbiterilor si au avisatu pre sinódele eparchiali a face proiecte despre acésta materii si a le asterne congresului procsimu spre ulterioară afacerie. Prin aceste congresulu nici pre departe nu au intentionatu a se amestecă in sfera curata autonoma a eparchiilor séu a o rumpe cu principiile canonice, căci tocmai elu este chiebatu a sustiené acea autonomie atātu a biserice preste totu cătu si a părtilor sele constitutive (v. § 154 p. 1. stat. org.)

Léta ce esclama presidiulu acelu congresu din 1870 in frumós'a sea cuventare de deeschidere; „Nu cunoscunici o parte a bisericei noastre acum, unde elementele organice aru fi asiă regulate ca in metropolia noastră, pentru că nu aflu in uici o parte, ca s'aru recunósce demnitatea reciproca a elementelor bis. si acelea s'aru lasă a funcționă dupa pusețiunea ce o ocupa in organismulu bis.“ si mai incoló: „cāndu 'mi infatiesiediu ca tustrele eparchii a le metropoliei noastre au tîenutu sinóde eparchiali si intrensele fia-care *independentu* s'au constituitu si au regulatu trebile sele..... ore nu afirnu unu adeveru nedisputaveru, ca bisericele din metropolia noastră au pace..... etc.“

Congresulu din 1870 tocmai au

respectatu acea *autonomia* a elementelor bis. si *reciprocitatea* între ele (vedi conclusele in prot. pag. 38, 67, 68, 69, 76, 78 etc.) si elu asiă precum au facutu si celu din 1868 in sensulu canonicității si dupa statut. org. § 154 p. 2. au cautatu a află si a aduce in sfera sea numai atari obiecte principali, cari s'aru puté reduce si aplică la tôte eparchiele de asemenea si la întreaga metropolie pre care o reprezentăza si in afara; spr. e. principiulu reducerei parochielor, imbunatirea sortiei si resp. salarisareapreotilor, cualificatiunea lor si a invetiatorilor si alte asemenea.

Nici decum inse nu au pretinsu congresulu, ca fără scirea si aprobarea lui d. e. sa nu se incorporeze o filiala la mater'a ei, séu o materia la altu protopresbiteratu, séu sa nu se ocupe unu postu vacantu de preotu, protopresbiteru, séu invetiatoriu, séu sa nu se aléga intarésca si hirotasca unu protopresbiteru, pāna cāndu nu va face congresulu o lege despre acestea.

De acea congresulu din tómn'a anului 1870 nu au pretinsu espresu că conclusulu sinodului archid. din primavér'a anului 1870 despre arondarea protopresbiteratelor se i se astérna *spre aprobare*; precum nici congresulu din 1874, cărui'a au impartasitu consistoriulu archid. proiectulu sinodului nu au datu nici o aprobare aceluia nici nu au pretinsu, ca sa se astepte cu reocuparea posturilor protopresb. din archidieceza, pāna cāndu va decide congresulu, carele pāna adi in materi'a ast'a nu s'au vedutu indemnatu a decide ce-va.

Sa ne inchipuimu mai departe, ca decă vomu interpretă conclusulu congresului din 1870 Nr. 157 asiă precum s'au facutu din unele părți, in ce stagnatiune pôte ajunge cursulu trebilor bisericesci? Ore ce aru fi din administratiunea bis. cāndu aru trebui se asteptămu cu delaturarea vre-unei abnormități locali din cutare eparchia séu cu reocuparea unui postu de protopresbiteru etc?

Incheiu dar' tractatulu sustienendu ca arondarea amintita a protopresbiteratelor din archidieceza nu o pôte împedecă conclusulu citatu alu congresului, si de ore-ce acea regulare s'au pertractatu si complectatu mai bine de 6 ani prin 5 sinóde si in materia si in forma, este matura de a se pune in lucrare.

Dr. I. Borcia.

Cursu de agricultura pentru invetiatorii dela scólele populare.

La cursulu de agricultura s'au insinuat pāna la 22 Februaru n. dintre invetiatorii dela scólele populari 17 sasi si 5 romāni. Dupa tîenuturi insinuatii se impartu asiă: 5 din scaunulu Mediasului, 4 din districtulu Brasiovului, 2 din scaun. No-crichiului, 2 din sc. Cohalmului, 1 din sc. Sighisiorei, 1 din sc. Sabiului 2 din sc. Sebesului, 5 din comitate. Alte insinuări puna la nrulu de 50 mai au locu.

Mediasiu 25 Februaru 1876.

Dr. Salfeld.

Varietăți.

*** *Multiamita publica*. Subscris'a eforia scolare aduce prin acést'a profund'a ei multiamita Ilustrității Sele domnulu episcopu alu Aradului Ioanu Metianu pentru donulu oferitu in suma de 42 fl. scrie patrudieci si doi floreni v. a. pentru inmultirea fondului scólei noastre centrale din Branu.

Datu in siedint'a eforiei scolare tîenuta in Branu in 10 Fauru 1876.

Ioanu Mosioiu, parochu presiedinte.

Ioane Ratinu, notariu.

*** *Parastasu*. Dumineca in 15 Februaru s'a seversitu in biserica noastră din cetate parastasulu anualu pentru nemuritoriulu fundatoru Emanuelu Goidu. Din mai multe epistole din protopresbiterate ni se scrie ca si in alte părți s'a seversitu acésta solemnitate pentru eternizarea memoriei fericitului reposatu fundatoru.

*** *(Gambetta cu avere de 25 milioane)*. „Figaro“ aduce scirea sensatiunale, ca dlulu Gambetta a mostenitu o avere colosale. Dlulu Dubochet, care a introdusu in Francia iluminarea cu gazu, sedice ca a lasatu dlui Gambetta din admiratiune pentru densulu prin testamentu diumetate din averea sea. Acést'a avere se urca la colosal'a suma de 50 milioane de franci. Decă acésta scire e numai pre diumetate adeverata, Gambetta pôte fi multiemitu.

Nr. 28—1886.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii a Vi-draseului, din protopresbiteratulu Ternavei inf., in urm'a otaririi Prévenerabilului Consistoriu archidieceșanu de sub nr. 700—1873 se escrie cu acést'a a III-a óra concursu cu terminulu pāna la 28 Martiu a. c.

Emolumintele sunt:

1. Portiunea canonica de 16 Jugere 1116⁰ oratoriu si cositura.
2. O di de lucru cu palm'a (claca) dela 58 familii.
3. Dela 58 familii câte o ferdela cucuruza cu grautiu.
4. Stola usuata de pāna acum.
5. Casa parochiale cu 3 incaperi.
6. Usufructulu cintirimului vechiu pe care este casa parochiale.

Doritorii de a ocupă acestu postu preotiescu suntu pofiti a tramite concursele sele bine instruate, in sensulu stat. org. subscrisulu pāna la terminulu de alegere prefiptu in 28 Martiu a. c.

Cu intielegerea comit. parochialu.

Deagu 12 Februaru 1876.

Daniilu de Tamasiu, adm. prot.

1—3

Edictu.

Georgiu Lazaru din Feldiőr'a de religiunea gr. or. carele a parasitu pre legiuit'a sea socia Maria Calbazu dela Martie 1865, si astadi nu sa scia unde se afla, sa citéza prin acést'a a se infatiesi la subsemnatulu foru matrimoniale, căci de nu se va infatiosia in restempu de unu anu si o di dela datulu de fatia ce va petractă actiunea muierei sele si in absentia lui.

Brssiovu in 17 Ianuariu 1876.

Scaunulu protop. gr. or. alu tractului II alu Brasiovului.

Ioanu Petricu,

(1—3)

protopresbiteru.

Banc'a generale de asecuratiune reciproca „TRANSILVANIA“.

A VII-a adunare generala ordinaria

va avea locu in 26 Martiu c. n. a. c. la 3 ore dupa prandiu in sala Magistralului de aici.

Obiecte de pertractare:

1. Raportu despre decursulu afacerilor in anulu 1875;
2. Bilantiulu pentru anulu 1875;
3. Intregirea consiliulu administrativu;
4. Alegerea comitetului pentru revisiunea computelor pe anulu 1876;
5. Modificarea statutelor in conformitate cu legea comerciale ungurésca;
6. Alte propuneru incurse.

A se infatiosia la adunarea generala si a eserciá conformn statutelor dreptulu de votare e indreptatitu fia-care membru.

Propuneru din partea membrilor suntu de a se substerne in conformitate cu art. 22 lit. c) a statutelor 14 dile inaintea adunărei generale, directiunei noastre generale, că sa pōta fi pusa la ordinea dilei.

Sabiin, in Februaru 1876.

Cosiliulu administrativu.